

صدا و سیاهی جمهوری اسلامی ایران
معاونت فضایی مجازی
آفاق وضعیت

نمایش

واکنش افکار عمومی به "مطالبات صنفي و اعتراض فرهنگیان"

شماره ۱۲

۱۴ الی ۱۷ شهریور ۱۴۰۵

الحمد لله رب العالمين

خلاصه مدیریتی

در آستانه بازگشایی مدارس و پیش از آغاز سال تحصیلی جدید، ن‌شانه‌هایی از شکل‌گیری و تداوم اعتراضات صنفی فرهنگیان بروز کرد که اوج این روند در روزی‌کشنبه ۱۵ شهریور ۱۴۰۵ و با برگزاری تجمع معلمان شاغل و بازنشسته در تهران نمایان شد. در این روز جمعی از معلمان شاغل و بازنشسته مقابل ساختمان سازمان برنامه و بودجه در تهران تجمع کردند و خواستار افزایش حقوق متناسب با تورم و خط فقر، اجرای کامل قانون رتبه‌بندی، پرداخت فوری معوقات مزدی و بهبود پوشش بیمه‌ای شدند. ویدیوهای این تجمع به سرعت در بسترهای مختلف شبکه‌های اجتماعی بازنشر شد. هم‌زمان، جریان‌های اپوزیسیون و کاربران گروهک منافقین با بازنشر گسترده و افزودن هشتگ‌هایی نظیر «اعتراضات سراسری» و «قیام تا سرنگونی»، تلاش کردند این تجمع صنفی را در قالب روایتی سیاسی و فراخوان به براندازی بازنمایی کنند؛ در مقابل، بخشی از رسانه‌های حامی نظام، ضمن تایید بخشی از مشکلات معیشتی، هشدار دادند این اعتراض ممکن است مورد سوءاستفاده دشمن قرار گیرد و به الگوی اغتشاشات دی‌ماه تبدیل شود.

گزاره‌های راهبردی

۱. بیشترین میزان سیاسی‌سازی این تجمع در بستر ایکس و از سوی حساب‌های نزدیک به جریان‌های اپوزیسیون به‌ویژه گروهک منافقین رخ داد که با افزودن هشتگ‌های با رویکرد براندازانه، تلاش کردند اعتراض صنفی را در قالب یک جنبش سیاسی گسترده‌تر بازنمایی کنند.
۲. هشدار برخی رسانه‌های حامی نظام درباره احتمال سوءاستفاده دشمن از این اعتراض و مقایسه آن با اغتشاشات دی‌ماه، اگرچه اصل مشکل معیشتی را رد نمی‌کند، اما می‌تواند در صورت تکرار بدون پاسخ عملی به مطالبات، به جای کاهش تنش، بر بی‌اعتمادی معلمان به وعده‌های مسئولان بیفزاید.
۳. فراخوان‌های تکرارشونده برای تجمع روزانه مقابل وزارت آموزش و پرورش و ادارات استانی نشان می‌دهد این اعتراض یک رویداد نقطه‌ای نبوده و در صورت نبود پاسخ ملموس به مطالبات، ظرفیت تداوم و گسترش اعتراضات را با توجه به تمرکز رسانه‌های معاند در تحریک عواطف منفی و احساسات تند اعتراضی را به دنبال دارد.

اهم خطوط پیام القای و میزان مشارکت جریان‌های سیاسی در مسائل جریان ساز

مسئله	جریان سیاسی	ریز مسئله	رویکرد	مشارکت
مطالبات معیشتی و صنفی معلمان (حقوق، رتبه‌بندی، معوقات)	اصولگرا	انتقاد از ناتوانی دولت در بهبود واقعی وضعیت معیشتی معلمان با وجود وعده‌های مکرر و پیوند آن با ضعف مدیریت اقتصادی دولت	انتقادی	۴۵٪
	اصلاح طلب	برجسته‌سازی اقدامات دولت نظیر افزایش حق التدریس، کارانه و فوق‌العاده مناطق محروم به عنوان گام‌های واقعی در شرایط دشوار اقتصادی کشور	حمایتی	۴۰٪
	معاند	استفاده از ارقام حقوق و مقایسه با هزینه‌های زندگی برای اثبات ادعای فروپاشی اقتصادی نظام	تخریبی	۱۵٪
سیاسی‌سازی تجمع توسط جریان‌های اپوزیسیون	اصولگرا	هشدار نسبت به تلاش رسانه‌های معاند برای سوءاستفاده از یک اعتراض صنفی و پیوند آن با شعارهای سرنگونی	انتقادی	۴۰٪
	اصلاح طلب	تاکید بر ماهیت صرفاً صنفی و معیشتی تجمع و لزوم تفکیک آن از جریان‌های سیاسی رادیکال	انتقادی	۳۰٪
	معاند	پیوند مستقیم تجمع معلمان با روایت اعتراضات سراسری و فراخوان به قیام و سرنگونی نظام	تخریبی	۳۰٪
هشدار جریان حامی نظام درباره تکرار الگوی اغتشاشات دی‌ماه	اصولگرا	مقایسه فضای فعلی با اغتشاشات دی‌ماه و هشدار به مردم درباره نفوذ دشمن در جریان اعتراضات صنفی	انتقادی	۵۰٪
	اصلاح طلب	تاکید بر برخورد مسالمت‌آمیز و گفت‌وگومحور با معلمان معترض و انتقاد از برجسب امنیتی زودهنگام به یک اعتراض صنفی برحق	انتقادی	۲۵٪
	معاند	بازنمایی این هشدارها به عنوان تلاش حاکمیت برای سرکوب پیشگیرانه صدای اعتراض مردم	تخریبی	۲۵٪

تحلیل احساسات

- در بازه بررسی شده، فضای احساسی افکار عمومی تقریباً به طور کامل تحت سیطره خشم بوده است؛ به طوری که این احساس با فاصله بسیار زیادی از سایر احساسات، غالب ترین واکنش کاربران را شکل داده است. این سطح بالای خشم عمدتاً متوجه

پایین بودن حقوق معلمان در برابر هزینه های واقعی زندگی، اجرای ناقص یا تاخیر در قانون رتبه بندی و احساس بی توجهی مسئولان به مطالبات مکرر صنفی است. غم در رتبه دوم و با فاصله بسیار زیاد از خشم قرار دارد و بازتاب دهنده لایه ای محدودتر از دلسوزی و ناامیدی نسبت به وضعیت معیشتی معلمان است. انتظار یا درخواست نیز در سطحی بسیار پایین ثبت شده که نشان می دهد فضای غالب، کمتر به صورت مطالبه گری آرام و بیشتر به صورت واکنش خشمگین بیان شده است. سایر احساسات نظیر تحسین و اعتماد، ترس، شادمانی، تنفر، امید و تعجب - عملاً در این موضوع دیده نشده اند.

- در مجموع، الگوی احساسی این بازه را می توان **خشم متمرکز و تقریباً یک دست** توصیف کرد. این یک دستی می تواند نشانه آن باشد که مطالبات معلمان برای بخش قابل توجهی از مخاطبان، موضوعی قطعی و بی نیاز از توضیح بیشتر تلقی شده و واکنش، مستقیماً به جای تحلیل، به صورت **بروز احساسی** رخ داده است.

رویکرد انتشار محتوای کاربران

هجومه

- متهم کردن حاکمیت به بی‌توجهی عامدانه به وضعیت معیشتی معلمان و فقیرسازی کارکنان بخش دولتی از طریق سیاست‌های اقتصادی غلط.
- پیوند دادن اعتراض معلمان به روایت گسترده‌تر فروپاشی نظام و استفاده از آن برای طرح فراخوان‌های «قیام تا سرنگونی».
- متهم کردن مسئولان آموزش و پرورش به بی‌توجهی مکرر به مطالبات معلمان و تکرار وعده‌های توخالی درباره رتبه‌بندی و افزایش حقوق.
- مقایسه قیمت کالاهای ضروری با حقوق معلمان با هدف برجسته‌سازی سقوط شدید سطح زندگی فرهنگیان و ناکارآمدی نظام در تأمین معیشت آنان.

انتقاد

- مطالبه افزایش حقوق پایه معلمان متناسب با خط فقر و نرخ واقعی تورم، بدون طرح خواسته‌های سیاسی فراتر از حوزه صنفی.
- انتقاد از اجرای ناقص یا کند قانون رتبه‌بندی معلمان و تاخیر در پرداخت معوقات مزدی، به‌ویژه برای بازنشستگان.
- مطالبه شفافیت و اجرای عملی وعده‌های مطرح‌شده درباره حق التدریس، کارانه و فوق‌العاده مناطق محروم.
- مطالبه هم‌ترازسازی حقوق معلمان با سایر دستگاه‌های دولتی و بهبود کیفیت پوشش بیمه‌ای و خدمات درمانی.

دفاع و حمایت

- دفاع از اقدامات اخیر دولت و وزارت آموزش و پرورش نظیر افزایش حق التدریس و کارانه به‌عنوان گام‌هایی رو به بهبود، هرچند ناکافی.
- تأکید بر ضرورت تفکیک مطالبات برحق صنفی معلمان از تلاش‌های سیاسی برای بزرگ‌نمایی یا سوءاستفاده از این اعتراض.

بسترهای جریان ساز فضای مجازی

ایکس (توییتر)

ایکس صحنه اصلی سیاسی سازی اعتراضات معلمان بود. حساب های نزدیک به جریان های اپوزیسیون و به ویژه گروهک منافقین، ویدیوهای تجمع را با تیترهایی مانند «**ستم و چپاولگری رژیم**» بازنشر کرده و هشتگ هایی نظیر **#اعتراضات_سراسری و #قیام_تا_سرنگونی** را در کنار آن پرنرنگ کردند. مطالبات **معیشتی معلمان در این بستر** نیز ذکر می شد، اما بیشتر در خدمت یک روایت سیاسی گسترده تر قرار می گرفت.

اینستاگرام

اینستاگرام **تمرکز اصلی خود را بر بازتاب بصری صحنه تجمع اعتراضی معلمان** مقابل ساختمان سازمان برنامه و بودجه گذاشت. پست ها عمدتاً ویدیو یا عکس را با کپشن های کوتاه درباره **حقوق پایین و مطالبات رتبه بندی** منتشر کردند و نسبت به ایکس، لحن سیاسی کمتری داشتند؛ هرچند **حضور محدود صفحات اپوزیسیون** نیز در این بستر دیده شد.

تلگرام

تلگرام **گسترده ترین و متنوع ترین پوشش را در میان بسترهای** بررسی شده داشت. کانال های صنفی، خبری و سیاسی هم زمان فعال بودند؛ فهرست دقیق مطالبات معلمان به طور مکرر بازنشر شد، **فراخوان تجمع روزانه تکرار** شد و پیوند این اعتراض با **تجمع های هم زمان بازنشستگان تامین اجتماعی** نیز برجسته بود.

رویکرد غالب در این بستر، **تایید مشکلات معیشتی معلمان** همراه با هشدار درباره احتمال تبدیل این اعتراض صنفی به اغتشاش یا تکرار الگوی دی ماه بود؛ عبارت‌هایی مانند «**معلمان مراقب باشید**» در این بستر پرتکرار بود.